

22140071

ESTONIAN A: LITERATURE – STANDARD LEVEL – PAPER 1
ESTONIEN A : LITTÉRATURE – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
ESTONIO A: LITERATURA – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Friday 9 May 2014 (morning)
Vendredi 9 mai 2014 (matin)
Viernes 9 de mayo de 2014 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is *[20 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[20 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[20 puntos]*.

Teostage **ühe** katkendi kirjanduslik analüüs. Vastake mõlematele küsimustele.

1.

Tean täpselt, kuidas see juhtus – esmalt roomas veel toorelt roosatav, külm päikeseketas välja köögiaknast paistva uhke, kuid käest lastud ja lisakorrusega rikutud historitsistliku elumaja tagant, siis jäi tema teele esmalt mingi tundmatut sorti puu, läbinud aga selle takistuse vaevalt mõnekümne sekundiga, sööstis esimene – selleks hetkeks juba pigem kollakasvalge kui roosa – päikesekiir

5 minu kardinateta köögiaknasse, millest voodipeatsisse oli alla kolme meetri.

Kui ruttu ma ärkasin, on raske öelda, kuid kindlasti kulus selleks vähem kui kümnekond minutit: ühtäkki olin lihtsalt üleval – külmetav ja higistav, veel unerahus, kuid samas paisatud ka ärkamise rahutusse, soovis ja soovimatuses end tunnetada. Siiski ajasin end tekki pealt heitmata istukile, esitades endale ja oma kuivanud kurgule vähemasti esialgu vastuseta jäävaid küsimusi.

10 Liikusin seejärel vaevaliselt vannituppa, kord põrgates, kord vaid peaaegu põrgates lauanurga, uksepiida, riidekapi ning seejärel esikupõrandal lebavate kingade otsa. Lõpuks olin kohal – külmast lõdisevana ja oma tahtejõudu kiruvana lülitasin sisse plekiselt kõlava raadio, kust hakkasid tulvama kas Smetana või Bachi meloodiad, millele keskendumiseks polnud mul vähimatki energiat ega soovi, sest teadsin, et piinad pole veel lõppenud. Duši alla astudes

15 ja meeleheitlikult soojaveekraani kruttides tundsin jääkülma vee jugasid jalgadele voolavat ja sealt ülespoole pritsivat. Kirusin seda olukorda mõttes, kuid olin omadega liiga läbi, et valju halinat tõsta, ja lasin üha soojematel veeojadel puudutada oma ebasportlaslikku, vähesest päikesest valkjat ning sellel õnnetul hommikul rohkem kana kui inimese nahka meenutavat ihu.

[...]

20 Seisime kaheksanda korruse rõdul, toetades küünarnukke kunstipäraselt sepistatud balustraadile, mis tundus kindla kingitusena põlvkondadelt, kelle jaoks olid veel eksisteerinud kindlad piirid hea ja halva vahel; vaatasime ida poole, kus meie pilgu peatasid laia bulvari teisel küljel seisvad majad, nende kohal laiuva taeva tähed tuhmistas aga linna piimjas valgus ja ma tundsin end ebakindlalt. Olin juba mitu kuud viibinud selles linnas võrdlemisi tegevusetult, harjunud aegamisi selle lõhnade, värvide ja helidega, püüdes kohati teadlikult – kuigi märkimisväärselt ebaedukalt

25 – vältida nina raamatus istumist ning veeta rohkem aega linnas ja linna, selle inimeste endaga, kuid see oli esimene kord, mil mind oli kutsutud peole – tõelisele suurele peole, kus kõik näisid kõiki tundvat, kõik kõiki mõistvat ja kus mina ei tundnud mitte kedagi.

Peeter Helme, *Puudutus* (2007)

- (a) Iseloomusta minajutustaja keelekasutust fragmendis.
- (b) Milline on teksti meeleolu ja milliste vahenditega see on tekstis loodud?

2.

Olla – võib-olla

„Kas olla või mitte olla“
võib olla on ainult fraas.
Ka mitte-olla on olla,
üks Ei peitub igas Jaas.

5 Võib-olla on kindlam kui olla,
võib-olla ju nii kui ka naa.
Oli Algusel algus võib-olla
Lõpp hoopiski otsa ei saa?

10 Ei – küsimus hoopis on rollis
mida oled ja olema pead.
Kas rohkem targas kui lollis –
on parem kui seda ei tea.

15 Jutt valiku-vabadusest
on ainult üks vagajutt
me elus kus sasis ja segi
on niihästi naer kui nutt.

20 Pead pidama vastu ja möönma
et mustus ei olegi must.
Ja kõige lõpuks pead tundma
omaenese närusust.

Arno Vihalemm, *Kogutud luule* (2011)

- (a) Millele viitab luuletuse pealkiri? Kuidas on pealkirjas algatatud teema luuletuses edasi arendatud?
- (b) Arutle riimi rolli üle luuletuses.